

ПОД-СЕКЦИЯ 6. Теория, практика и методы обучения.

Блудова Юлія Олександрівна,

кандидат педагогічних наук, викладач кафедри педагогіки, психології,

початкової освіти та освітнього менеджменту

Комунального закладу

«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

Ревенко Вікторія Олександрівна

Здобувач вищої освіти психолого-педагогічного факультету

Комунального закладу

«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

**ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО
РОЗВИТКУ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МОЛОДШИХ
ШКОЛЯРІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ВІЗУАЛЬНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ**

Ключові слова: майбутній вчитель, ключові компетентності, візуальні засоби навчання

Keywords: future teacher, key competences, visual aids

Відмінною рисою сучасного суспільства є те, що його науково-технічний і економічний потенціал, конкурентоспроможність держави на міжнародній арені, якість життя визначаються новим видом національного ресурсу – інтелектуальним, у відтворенні й примноженні якого ключову й безперервно зростаючу роль відіграє освіта. Саме тому подальший розвиток системи освіти, визначення перспектив, цілей та основних завдань у цій сфері належить до пріоритетних напрямів державної політики.

Освіта – є стратегічним ресурсом соціально-економічного, культурного і духовного розвитку суспільства, що сприятиме поліпшенню добробуту людей, забезпеченню національних інтересів, зміцненню міжнародного авторитету й іміджу нашої держави. На загальнодержавному рівні процеси розвитку системи освіти знайшли відображення в Законі України «Про освіту», Законі України «Про вищу освіту», розпорядженні КМУ України від «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року». Вищезазначені державні документи визначають необхідність створення такої інноваційної системи національної освіти, яка здатна забезпечити різноманітні освітні потреби особистісного розвитку людини згідно з її індивідуальними задатками, здібностями та запитам суспільства.

Спрямованість системи освіти на засвоєння системи знань, яка була традиційною й виправданою ще декілька десятиліть тому, вже не відповідає сучасному соціальному замовленню, яке вимагає виховання самостійних, ініціативних і відповідальних членів суспільства, здатних ефективно взаємодіяти у виконанні соціальних, виробничих і економічних завдань. Виконання цих завдань потребує істотного посилення самостійної й продуктивної діяльності школярів, розвитку їхніх особистісних якостей і творчих здібностей, умінь самостійно здобувати нові знання та розв'язувати проблеми, орієнтуватись у житті суспільства [3].

Сучасні діти значно відрізняються від попередніх поколінь. Тому школа має бути для них не менш сучасною. Зміст освіти та її методики мають бути наближені до практичного застосування в житті. Державний стандарт початкової освіти який передбачає відхід від суто знаннєвої школи до школи компетентностей. Також новий Держстандарт передбачає розвиток в школі не лише когнітивного інтелекту, а й емоційного (вміння керувати емоціями, розуміти свої та емоції інших, вміння співпрацювати в команді тощо). Основні труднощі для будь-якого вчителя, який прагне реалізувати на своїх уроках компетентнісний підхід, вибір відповідних технологічних

інструментів: форм, методів навчання, завдань, вправ. З цією метою пропонується розширення діапазону організаційних форм, способів навчальної взаємодії, з огляду на формування способу дій, що передбачає залучення учнів до практичної діяльності [4].

Метою Національної стратегії розвитку освіти на період до 2021 року – є забезпечити системне підвищення якості освіти на інноваційній основі. Для досягнення поставленої мети слід проводити ґрунтовні психолого-педагогічні дослідження, що зорієнтовані на обґрунтування й розробку таких підходів до освіти, які інтегрують продуктивні педагогічні ідеї з потужним освітнім потенціалом сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, забезпечуючи ефективність освітнього процесу [2].

Сьогодні особливої уваги заслуговують питання інтенсифікації освітнього процесу, які ґрунтуються на тому, щоб за найменших витрат часу дати необхідну кількість інформації, добитися її якісного засвоєння, формувати ключові компетентності, що допоможуть здобувачу освіти вільно почуватися в інформаційному просторі, в колективі, раціонально користуватися ними у своїй діяльності.

Педагогічні основи інтенсифікації освітнього процесу досліджувались у роботах С. Архангельського, Ю. Бабанського, В. Беспалька, З. Васильєвої та інших. Теоретичні основи візуалізації навчальної інформації відображені в працях О. Асмолова, Ф. Бартлетта, А. Вербицького, В. Давидова, П. Ерднієва, З. Калмикової та інших.

Динамічність сучасного світу, неухильне зростання потужності інформаційних потоків, надвисокі темпи науково-технічного прогресу суттєво впливають на освітній процес, позначаючись, перш за все, на збільшенні обсягу й ускладненні навчального матеріалу, який мають засвоїти здобувачі освіти. Вимоги до якості освіти наштовхуються на обмеженість реальних можливостей людини щодо сприйняття, усвідомлення, засвоєння великого обсягу навчальної інформації. У таких умовах традиційні методи навчання втрачають свою дієвість, і це актуалізує проблему пошуку нових

інструментів підтримки навчально-пізнавальної діяльності, які б надали змогу інтенсифікувати освітній процес. Одним із перспективних напрямів вирішення окресленої проблеми є застосування технологій візуалізації [1].

Аналіз дослідження цього питання в педагогічній теорії та стану практики дозволив сформулювати низку суперечностей між: потребою суспільства та держави в педагогах, які володіють високим рівнем професійної компетентності та недостатнім рівнем готовності майбутніх учителів початкових класів до використання візуальних засобів навчання; традиційними підходами до професійної підготовки студентів педагогічних закладів освіти і необхідністю використання під час навчання сучасних методів і технологій, що сприяють формуванню їхньої професійної компетентності.

В останні десятиліття в області передачі візуальної інформації сталися майже революційні зміни: колосально зросли обсяг і кількість переданої інформації, склалися нові форми унаочнення даних, а також способи їх передачі. Тому часто залежно від виду та змісту навчальної інформації мають використовуватись прийоми її ущільнення або покрокового розгортання, які базуються на застосуванні різноманітних візуальних засобів навчання.

Література:

1. Плющ Ю.О. Кейс-технологія в початковій школі. Порадник для вчителя. – Х. : Вид. група «Основа», 2019. – 127с.
2. Пономарьова Г.Ф. Виховання майбутнього педагога: теорія і практика: монографія / Г.Ф. Пономарьова. – Х.: Вид-во «Ранок», 2014. – с. 547.
3. Рапуто А.Г. Визуализация как неотъемлемая составляющая процесса обучения преподавателей / А.Г. Рапуто // Международный журнал экспериментального образования. – 2010. – №5. – С. 138– 141.
4. Садкіна В.І. Маленькі секрети учительського успіху. Навчаємо з радістю. – Х. : Вид. група «Основа», 2018. – 144с.